

Potrebuje múzeum obetí komunizmu, aby sa minulosť nevrátila

Výzva iniciatívy osobností verejného života

Slovensko má stále šancu vyrovnáť sa s obdobím komunistickej diktatúry a primerane si uctiť obeť tohto režimu. Pri príležitosti 30. výročia Nežnej revolúcie na to upozorňuje iniciatíva s názvom **Aby minulosť nemala budúcnosť**, ktorá presadzuje založenie múzea obetí komunizmu na Slovensku. Zapojili sa do nej tri desiatky osobností verejného života.

Komunistická diktatúra v rokoch 1948 až 1989 zasiahla vo vtedajšom Československu všetkých občanov, hlavne však tých, ktorí sa jej snažili vzoprieť, alebo ktorých označila za otvorených nepriateľov.

Na Slovensku za toto obdobie odsúdili a uväznili vyše 70-tisíc ľudí. Mnohí sa už nevrátili späť a vo väzení umreli. Neoprávnené rozsudky smrti vykonal režim nad piatimi desiatkami ľudí. Nútenými prácami prešlo vyše 13-tisíc občanov. Režim internoval takmer 5-tisíc rehoľníčok a rehoľníkov.

Uväznenie, vysťahovanie, poprava, nútené práce, postihy v zamestnaní, škole, či osobnom živote priamo zasiahli každého desiateho obyvateľa – ak zoberieme za východiskový údaj stav populácie z roka 1960, keď komunisti vyhlásili republiku za socialistickú. Napokon režim postihoval všetkých nepohodlných vrátane robotníkov, teda príslušníkov triedy, ktorá mala v tomto zriadení vládnuť.

Utrpenie obetí nebolo zbytočné, pretože prispelo k pádu komunistického režimu v roku 1989. Títo ľudia si zaslúžia, aby sme si primeraným spôsobom pripomínali ich osudy. Preto Iniciatíva navrhuje založiť múzeum obetí komunistického režimu. Tu by mohla široká verejnosť – hlavne však mladá generácia, ktorá už vyrástla v slobodných pomeroch – získať dostatočné informácie o represáliách.

Vybudovanie a prevádzkovanie múzea prispeje k uchovaniu historickej pamäte v spoločnosti o tomto temnom období slovenských dejín. Pre zahraničných návštevníkov sa stane podobne ako v susedných metropolách miestom hodným navštívenia a dôkazom, že moderné Slovensko odmieta návrat k akejkoľvek forme totalitného režimu.

Zriadiť a prevádzkovať múzeum obetí komunizmu je o to dôležitejšie, že podobný krok už dávnejšie vykonal v ďalších stredoeurópskych štátoch bývalého sovietskeho bloku a Slovensko pomaly ostáva výnimkou.

Signatári Iniciatívy vyzývajú vládu Slovenskej republiky a všetky zodpovedné inštitúcie na Slovensku, aby prispeli k naplneniu myšlienky vybudovania múzea obetí komunizmu. Zároveň ponúkajú svoju pomoc, lebo si uvedomujú, že ide o naplnenie úlohy, ktorá už neznesie odklad.

Bratislava 15. novembra 2019

Členovia iniciatívy **Aby minulosť nemala budúcnosť:**

Oliver Andrásy, moderátor, scenárista a režisér

Miroslav Cipár, výtvarník a dizajnér

Rudolf Dobiáš, spisovateľ a bývalý politický väzeň

Egon Gál, filozof

Jozef Hajko, publicista

Pavol Hric, IT manažér a aktivista

Roman Holec, historik a pedagóg

Ján Hroboň, evanjelický biskup

Tomáš Janovic, spisovateľ a textár

Michal Kačšák, hudobník a festivalový organizátor

Timotej Križka, fotograf

Zuzana Kronerová, herečka

Milan Lasica, herec

Vladimír Ledecký, starosta a spisovateľ

František Mikloško, aktivista a bývalý predseda Slovenskej národnej rady

Zuzana Mistríková, filmová producentka

Karol Moravčík, katolícky kňaz a teológ

František Neupauer, historik a aktivista

Peter Neuwirth, občiansky aktivista

Daniel Pastirčák, kazateľ Cirkvi bratskej a spisovateľ

Miroslav Pollák, aktivista

Iveta Radičová, sociologička a bývalá predsedníčka vlády

Eleonóra Sándor, štátna radkyňa

Rudolf Sikora, maliar

Pavol Šajgalík, vedec a predseda Slovenskej akadémie vied

Peter Šťastný, hokejista a bývalý poslanec Európskeho parlamentu

Matúš Vallo, primátor mesta Bratislava

Magda Vášáryová, herečka a bývalá diplomatka

Peter Zajac, literárny vedec